

Κατὰ τὸ ἐνδέκατο ἔτος κάνουν ἕνα ἀκόμη βήμα στὴ μύηση ἀρχίζουσι νὰ συναισθάνονται ὅτι ἀποτελοῦν τὸν κρικο μιάς ἀλυσίδας.

Στὴν ἡλικία τῶν 12 χρόνων γίνεται ἡ πραγματικὴ εἰσδοξὸς στὸ συνεταιριστικὸ πεδίο. Τὸ παιδί ξέρει νὰ παίρνῃ πρωτοβουλίας πού τὸ καθιερώνουν ἐνεργῶ συνεταιριστή.

Ἡ ἡλικία πού εἶναι ἡ πύθ ἐθνικὴ γιὰ τὴ συνεταιριστικὴ μύηση ποικίλλει: Σὲ ἕνα μονοτάξιον σχολεῖο αὐτὸ γίνεται νωρὸς. Σὲ ἕνα Κέντρο Μαθητευομένων, ὅπου φοιτοῦν μαθητὲς πού δὲν ἄκουσαν ποτὲ τίποτα γιὰ Σχολικὸ Συνεταιρισμὸ ἢ μύηση καὶ ἡ συνειδητοποίηση συντελεῖται κατὰ τὸ 15 ἢ 16 χρόνον τῆς ἡλικίας.

Κατὰ γενικὸ κανόνι: Πρὶν ἀπὸ τὴ μέση παιδεία, καθὼς τὰ παιδιὰ συνειδητοποιοῦν τὰ πλεονεκτήματα πού προσφέρει ὁ Σχολικὸς Συνεταιρισμὸς, καθὼς βαθμιαία μυοῦνται στὴ λειτουργία του καὶ ἀφομοιώνουν νάπως τὴν ἔννοιάν του, ὀδηγοῦνται κατὰ τὸ 12 ἢ 13 χρόνον τῆς ἡλικίας τους σὲ μιὰ ἀληθινὴ κατανόηση, στὴ συνειδητοποίηση τῆς ἰδέας τοῦ Συνεταιρισμοῦ.

Ἐρώτηση β: Ποιὲς ἐξωτερικὲς συνθήκες εὐνοοῦν αὐτὴ τὴ συνειδητοποίηση;

Ἀπάντηση: Βοηθεῖ ἰδιαίτερα ἡ ὑπαρξὴ στὴν περιοχὴ ἢ σὲ ἄλλο ἐξωσχολικὸν κοινωνικῶν ὄργανώσεων. Ἐπίσης ἡ συνειδητοποίηση αὐτὴ εὐνοεῖται σὲ μέρη — βιομηχανικὰ καὶ ἀγροτικὰ — πού ὑποφέρουν.

II. Συμπεριφορὰ καὶ μόρφωση:

Ἐρώτηση α: Ποιὲς ἐκδηλώσεις τῆς συνεταιριστικῆς ζωῆς τοῦ σχολείου εἶναι κατ'ἀλλήλους ν' ἀναπτύξουν τὴν ἔννοιαν τοῦ Συνεταιρισμοῦ;

Ἀπάντηση: Ἀπολύτως ὅλες, ἀλλὰ πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ ἀλληλοβοήθεια. Ἐπίσης, ἐξέλιξις, ἡ προετοιμασία τῶν ἑορτῶν, τὰ ταξίδια, οἱ γενικὲς συνελεύσεις, οἱ περιφερειακὲς συγκεντρώσεις, οἱ ἐκλογές, ἡ ἀλληλογραφία, οἱ ἀνταλλαγές, ἡ καλύτερευση τοῦ διδακτικοῦ ὕλικου καὶ ἡ ὀργάνωσις τῶν προγραμμάτων γιὰ τὶς διάφορες δραστηριότητες.

Ἐφόσον ὅλες οἱ περιστάσεις τῆς συνεταιριστικῆς ζωῆς στὸ σχολεῖο ἐπιτρέπουν ἢ καλύτερηθῆ ἢ ἔννοια τοῦ Συνεταιρισμοῦ, ὁ Συνεταιρισμὸς δὲν πρέπει νὰ λειτουργῇ μερικὲς μέρες σὲ ὀρισμένους ὥρες, ἀλλὰ ἡ παρουσία του πρέπει νὰ εἶναι μόνιμη καὶ νὰ ἐνυφαινεῖται σὲ ὅλη τὴ διδασκαλίαν.

Ἐρώτηση β: Ποιὲς δραστηριότητες τῆς συνεταιριστικῆς ζωῆς συντελοῦν ἐπίσης στὴν καλλιέργειαν τῆς ἔννοιαις τοῦ Συνεταιρισμοῦ;

Ἀπάντηση: Οἱ ἐπισκέψεις σὲ Συνεταιρι-

κὲς ὄργανώσεις, ὅπου τὰ παιδιὰ θὰ βλέπουν τὶς πραγματοποιήσεις τους.

Ἡ μελέτη τῆς ἱστορίας τοῦ Συνεταιρισμοῦ καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας του, ἢ συμμετοχὴ στὴ συνεταιριστικὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ, στὴν ὅποια ἀνήκουν οἱ γονεῖς.

III. Ἐφαρμογὴ:

Ἐρώτηση α: Πῶς ἡ ἔννοια τοῦ Συνεταιρισμοῦ βρῖσκει σημεῖο ἐφαρμογῆς στὸν κόσμον τῶν ἐνηλίκων;

Ἀπάντηση: Ἡ ἔννοια τοῦ Συνεταιρισμοῦ πού κατακτήθηκε στὸ Σχολεῖο μένει σταθερὴ σὲ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς μαθητὲς, πού ξέρουν νὰ τὴν ἐφαρμόσουν στὶς ὄργανώσεις ὅπου ἀνήκουν οἱ ἐνήλικες.

Ἐρώτηση β: Οἱ ἀνθρώπινες σχέσεις εὐνοοῦνται ἀπὸ τὸ συνεταιριστικὸ πνεῦμα;

Ἀπάντηση: Βεβαίως. Αὐτὸ τὸ πιστοποιεῖ ὁ ἐθνουσιασμὸς γιὰ τὴ βοήθεια ξένων πού ἔχουν χτυπηθῆ ἀπὸ θεομηνίες ἢ ἄλλες συμφορές.

Ἡ ἐκδήλωσις ἀμοιβαίας ἀγάπης ἀνάμεσα σὲ παιδιὰ πού ἀνήκουν σὲ διαφορετικὲς φυλὰς καὶ νὰ εἶναι ἐνωμένα στοὺς κόλπους τοῦ Συνεταιρισμοῦ τους.

Ἡ ὑπερνήκησις τῶν ἐμποδίων πού προβάλλουν τὰ σύνορα με φιλοξενίες, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ με ἀλληλογραφία καὶ ἀνταλλαγὰς δώρων.

Ὁ περιορισμὸς τῶν πολυάρθρων προλήψεων.

Συμπέρασμα:

Τὸ παιδί ἀποκτὰ συνειδησὴ τοῦ Συνεταιρισμοῦ με τὴν πράξιν. Αὐτὴ ἡ συνειδητοποίηση γίνεται σιγὰ σιγὰ ἀπὸ τὴν ἡμέραν πού μπαίνει στὸ σχολεῖο ὡς τὸ 12 χρόνον τῆς ἡλικίας του, ὅταν πιά τὸ παιδί γίνεται πραγματικὰ ἐνεργὸς Συνεταιριστής.

Εὐνοεῖται ἀπὸ τὴν ἀλληλοβοήθειαν, ἀπὸ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις καὶ ὅλες τὶς δραστηριότητες τῆς συνεταιριστικῆς ζωῆς, πού ἐπιτρέπουν στὰ παιδιὰ νὰ διαπιστώσουν ὅτι τὸ Σχολεῖο εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ὅτι οἱ ἐνήλικοι ἔχουν, στὴ δική τους κλίμακα, τὶς ἴδιαις ἀπασχολήσεις ὅπως καὶ αὐτὰ.

Ἡ διατήρησις στὴν ψυχὴ τῆς ἔννοιαις τοῦ Συνεταιρισμοῦ, πού κατακτήθηκε στὸ Σχολεῖο, ἐπιτρέπει νὰ ἐλπίζωμε ὅτι δὲ ὀ ἀργήσῃ νὰ γεννηθῆ ἕνας ἀληθινὸς αἰώνας τοῦ Συνεταιρισμοῦ.

Ἐτοῖς ὁ κ. Laumant ἔδωκε τὸ ἀπόσταγμα τῶν ἀπαντήσεων στὴν ἔρευνα πού εἶχε ὀργανώσει ἀνάμεσα στοὺς ἐκπαιδευτικούς.

Μετὰ τὴν ἐκδοσὴν τοῦ κ. Laumant, ὁ κ. Dini, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐθνικῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Καταναλωτικῶν Συνεταιρι-